

YLEISLÄÄKETIETEEN ERITYISKOULUTUS

OPINTO-OPAS

2015 – 2017

Oppaan vaatimukset koskevat opiskelijoita, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden yleislääketieteen erityiskoulutukseen 1.8.2015 – 31.7.2017 välisenä aikana.

Sisällys

1. JOHDANTO	3
2. OPINTO-OIKEUDEN HAKEMINEN YLEISLÄÄKETIETEEN ERITYISKOULUTUKSEEN	3
3. KOULUTUKSEN TAVOITTEET	4
4. KOULUTUKSEN RAKENNE JA SISÄLTÖ	5
5. PALVELUJA KOSKEVIA YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ	7
6. TODISTUKSEN HAKEMINEN	8

I. JOHDANTO

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen suorittaminen on edellytys oikeudelle toimia sairaskorvauksen piirissä Euroopan Unionin muissa maissa kuin Suomessa. Yleislääketieteen erityiskoulutuksen suorittamisesta tehdään merkintä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valviran) ylläpitämään terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin Terhikkiin. Erillistä yleislääkäriin laillistusta yleislääketieteen erityiskoulutuksen perusteella ei myönnetä.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen pituus on kolme vuotta kokopäiväisenä koulutuksena. Kolmeen vuoteen voidaan lukea hyväksi Suomessa tai Belgiassa suoritetusta lääketieteen lisensiaatin tutkintoon sisältyvästä kliinisestä koulutuksesta enintään yksi vuosi. Näin yleislääketieteen erityiskoulutuksen pituus on Suomessa lääketieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaneilla kaksi vuotta. Mikäli lääketieteen lisensiaatin tutkinto on suoritettu muualla kuin Suomessa, yleislääketieteen erityiskoulutukseen ei voida hyväksi lukea koulutusta ennen lääketieteen lisensiaatin tutkintoa, vaan koulutukseen tulee sisältyä kolme vuotta palvelua lääketieteen lisensiaatin tutkinnon jälkeen.

Koulutuksen vastuuyksikkönä toimii yleislääketieteen oppiala. Yksikkö vastaa koulutuksen laadusta ja kehittämisestä. Yksikkö koordinoi terveyskeskuksissa tapahtuva koulutusta ja sen sisältövaatimuksia. Yksikkö valmistelee terveyskeskusten koulutussopimukset ja ylläpitää terveyskeskusrekisteriä. Yksikkö vastaa myös teoreettisen koulutuksen järjestämisestä.

2. OPINTO-OIKEUDEN HAKEMINEN YLEISLÄÄKETIETEEN ERITYISKOULUTUKSEEN

Lääkäri voi hakea opinto-oikeutta yleislääketieteen erityiskoulutukseen lääketieteen lisensiaatin tutkinnon ja laillistamisen jälkeen. Rekisteröityminen tapahtuu siihen yliopistoon, missä lääketieteen lisensiaatin tutkinto on suoritettu. Kyseinen yliopisto antaa myös todistuksen koulutuksen suorittamisesta riippumatta siitä, missä palvelut on suoritettu. Opinto-oikeutta haetaan [lomakkeella](#), joka palautetaan liitteineen tiedekunnan jatkokoulutuksen palvelupisteeseen. Koulutusdekaani myöntää opinto-oikeuden, minkä jälkeen yleislääketieteen erityiskoulutusta suorittavat rekisteröidään opintorekisteriin.

Koulutukseen voidaan ottaa henkilö, joka on suorittanut lääketieteen lisensiaatin tutkinnon Suomessa tai vastaavan tutkinnon ulkomailla ja jolla on Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valviran) myöntämä laillistus tai lupa harjoittaa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä.

Lääkärit jotka ovat aloittaneet kumottujen asetusten mukaisen perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen, voivat halutessaan rekisteröityä yleislääketieteen erityiskoulutukseen. Heidän aikaisemmin suorittamansa palvelut voidaan hyväksyä osaksi yleislääketieteen erityiskoulutusta sisällön perusteella.

Muualla kuin Suomessa tutkinnon suorittaneelta edellytetään lisäksi riittävä kielitaito. Hakijan tulee esittää todistuksella osoitettu vähintään tyydyttävä suomen tai ruotsin kielen taito. Hyväksytyt yleisiä kielitutkintoja koordinoi [Opetushallitus](#). [Valtiovallinnon kielitutkinnosta](#) vaaditaan vähintään

tydyttävä taitotaso kaikilta osa-alueilta ja [yleisestä kielitutkinnosta](#) vähintään keskitason tutkinto (tasot 3–4) kaikilta osa-alueilta.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen voi halutessaan suorittaa samanaikaisesti erikoislääkärikoulutuksen kanssa suorittamalla koulutukseen kuuluvan palvelun ja 16 tunnin mittaisen kurssimuotoisen terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään perehdyttävän koulutuksen.

Yleislääketieteen erityiskoulutusta suorittavan tulee olla läsnä olevana opiskelijana yliopistossa siihen asti kunnes koulutus on suoritettu. [Ilmoittautuminen](#) tulee tehdä vuosittain.

3. KOULUTUKSEN TAVOITTEET

Tavoitteena on perehdyttää koulutuksessa oleva lääkäri perusterveydenhuollossa toimivan lääkärin tehtäviin, terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään sekä yhteistyöhön terveydenhuollon ja sosiaalihuollon alalla toimivan henkilöstön kanssa. Eri toiminta-alueisiin tutustumisen lisäksi on tärkeää, että koulutuksessa olevalla lääkärillä on mahdollisuus saada kuva potilaan kokonaishoidosta, hoidon porrastuksesta ja hoitoa tukevista konsultaatiomahdollisuuksista sekä lääkärintyön kliinisestä hallinnasta. Myös kokemusten saaminen moniammatillisesta tiimityöstä ja tiimin johtamisesta osana nykyaikaista työyhteisöä kuuluu koulutusvaiheen sisältöihin.

Palvelunsa aikana koulutuksessa oleva lääkäri toimii vastuullisena työntekijänä noudattaen niitä säädöksiä ja määräyksiä, joita tehtävistä on erikseen annettu. Lisäksi lääkärin tulee koko koulutuksen ajan osallistua säännöllisesti toimipaikkakoulutukseen. Koulutuksessa oleva lääkäri vastaa itse toiminnastaan myös päivystysaikana.

Koulutusprosessin kehittäminen ja arviointi tarkoittaa sekä lääkärin oppimisen arviointia että opetuksen, koulutusympäristön ja koulutusohjelman arviointia. Lääkärin oma itsearviointi muodostaa osan oppimisen arvioinnista. Arvioinnissa suositellaan käytettäväksi soveltuvien osien erikoislääkärikoulutuksessa annettuja ohjeita.

4. KOULUTUKSEN RAKENNE JA SISÄLTÖ

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen kesto on kokopäiväisesti suoritettuna kolme vuotta (Suomessa ja Belgiassa lääketieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaneilla kaksi vuotta).

Koulutukseen kuuluu terveyskeskuspalvelua, sairaalapalvelua ja näihin liittyvää toimipaikkakoulutusta ja mahdollisesti muuta koulutusyksikön hyväksymää palvelua sekä 16 tunnin mittainen kurssimuotoinen terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään perehdyttävä koulutus.

Terveyskeskuspalvelu

Koulutukseen kuuluu vähintään yhdeksän kuukautta palvelua tiedekunnan hyväksymässä terveyskeskuksessa. Terveyskeskuskoulutusta suorittavalle on nimettävä ohjaaja, jonka tulee olla palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään ja jonka tulee varmistaa koulutuksen laatu ja kehittäminen (Laki terveydenhuoltolain 60 ja 65 §:n muuttamisesta 313/2011).

Terveyskeskusjakso suoritetaan lääketieteellisen tiedekunnan hyväksymissä terveyskeskuksissa, jotka täyttävät tiedekunnan kanssa tehdyssä sopimuksessa määritellyt laatuksiteerit. Kukin yleislääketieteen oppiala solmii koulutus sopimukset omalla vastuualueellaan.

Hyväksytyssä koulutuspaikassa tulee täytyä ainakin seuraavat kriteerit:

- Terveyskeskuksessa on nimetty koulutusvastaava ja koulutettavilla on käytössään lokikirja.
- Terveyskeskuksen koulutusvastaava nimittää jokaiselle koulutusta suorittavalle lääkärille henkilökohtaisen ohjaajan, jonka tulee olla palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään.
- Ohjaukselle on työjärjestyksessä varattu riittävästi aikaa.
- Terveyskeskuskoulutuksessa on varmistettu kunnan vastuulla olevan kansanterveysystön sekä perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalihuollon yhteistyön osaaminen.
- Terveyskeskuksessa työskentely sisältää keskeiset perusterveydenhuollon tehtävät
- Terveyskeskuksessa on järjestettävä toimipaikkakoulutusta vähintään 100 tuntia/vuosi, josta osa tulee olla moniammatillista ja koulutettavilla tulee olla oikeus osallistua tähän koulutukseen.
- Koulutettavalla tulee olla mahdollisuus vähintään kerran kuukaudessa päästä päiväksi ulkopuoliseen koulutukseen.

Oulun yliopiston hyväksymät koulutusterveyskeskukset ovat luettavissa lääketieteellisen tiedekunnan verkkosivuilla: <http://www oulu.fi/ltk/opiskelu/jatkokoulutus/yek>

Tampereen yliopiston verkkosivuilta löytyy lista kaikista koko maan koulutusterveyskeskuksista <http://www.uta.fi/med/ammattillinenjatkokoulutus/yleislaaketieteenerityiskoulutus/kaytannonohjeita.html>

Yleislääketieteen erityiskoulutuksessa terveyskeskusjaksoa suorittavan lääkärin tulee olla palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään vähintään yhdeksän kuukauden ajan. Tätä palvelussuhdevaatimusta ei sovelleta niihin lääkäreihin, jotka ovat saaneet perusterveydenhuollon lisäkoulutusta koskevan opinto-oikeuden ennen 1.9.2010 (STM:n asetus erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksesta 56/2015).

Terveyskeskusjakson aikana lääkärin tulee perehtyä monipuolisesti terveyskeskuksen useaan toiminta-alueeseen mm. terveyskeskuksen ajanvarausvastaanottoon, päivystykseen, lastenneuvolan sekä äitiysneuvolan toimintaan, vuodeosastotoimintaan sekä vanhainkodin ja palvelutalon toimintaan.

Terveyskeskuspalvelun laaja-alaisuus ja monipuolisuus tulee toteutua yhdeksän kuukauden aikana. Mikäli palvelu suoritetaan jaksoissa eri terveyskeskuksissa, tulee opiskelijan itse huolehtia siitä, että hän perehtyy eri terveyskeskusjaksojen aikana useaan toiminta-alueeseen. Oulun Työterveydessä (Oulun kaupungin liikelaitos) suoritettua palvelua voidaan hyväksyä enintään kolme kuukautta osaksi pakollista terveyskeskuspalvelua.

Terveyskeskuspalvelun sisältö tulee selvittää kouluttajan/ohjaajan antamalla koulutustodistuksella, joka löytyy lokikirjasta.

Terveyskeskuspalvelun aikana tulee käyttää lokikirjaa.

Sairaalapalvelu

Koulutukseen kuuluu vähintään kuusi kuukautta hyväksytyssä koulutussairaalassa. Yleislääketieteen erityiskoulutukseen sisältyvän sairaalapalvelun voi suorittaa sairaaloissa, jotka on hyväksytty erikoislääkärikoulutuksen koulutuspaikoiksi. Oulun yliopiston hyväksymät yliopistosairaalan ulkopuoliset koulutuspaikat ovat luettavissa lääketieteellisen tiedekunnan verkkosivuilla <http://www oulu.fi/ltk/opiskelu/jatkokoulutus/elkoulutus>.

Myös sairaalapalvelun ajan koulutuksessa olevan lääkärin koulutusta ohjaa ja seuraa nimetty ohjaaja. Sairaalassa häntä koskevat tavanomaiset takapäivystysjärjestelyt.

Muu palvelu

Koulutuksesta enintään kuusi kuukautta voi olla palvelua muussa tiedekunnan hyväksymässä yleislääkärin tehtäviin suuntautuvassa julkisen tai yksityisen terveydenhuollon laitoksessa tai yksikössä (mm. lääketieteellinen tutkimus).

Kurssimuotoinen koulutus

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen aikana suoritetaan yleislääketieteen oppialan hyväksymä ja järjestämä vähintään 16 tunnin terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään perehdyttävä kurssimuotoinen koulutus.

5. PALVELUJA KOSKEVIA YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

Yleislääketieteen erityiskoulutukseen voidaan hyväksyä palveluita, jotka on suoritettu lääketieteen lisensiaatin tutkinnon ja sitä seuranneen laillistuksen jälkeen.

Yhdeksän kuukauden terveystieteiden palvelu ei vanhene. Mikäli koulutukseen kuuluu enemmän kuin yhdeksän kuukautta terveystieteiden palvelua, se vanhenee 10 vuodessa. Myös muut palvelut sekä teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen kurssit vanhenevat 10 vuodessa.

Toimimista apulaisopettajan/kliinisen opettajan, assistentin tai päätoimisen tuntiopettajan virassa hyväksytään koulutukseen edellyttäen, että siihen sisältyy ao. alan sivuvirka yliopistollisessa sairaalassa tai terveystieteiden keskuksessa tai kliinistä toimintaa palvelun sisällön perusteella.

Yleislääketieteen erityiskoulutukseen edellytetään yhdeksän kuukautta terveystieteiden palvelua ja kuusi kuukautta sairaalapaikalla. Tämän ajan lisäksi varusmieslääkärinä toimimisesta tai siviilipalvelusta voidaan tapauskohtaisesti hyväksyä palvelua sisällön perusteella koulutusohjelman vastuuhenkilön päätöksellä.

Ulkomailla suoritettua palvelua voidaan hyväksyä osaksi yleislääketieteen erityiskoulutusta sisällön perusteella koulutusohjelman vastuuhenkilön päätöksellä. Opiskelijan tulee esittää suomen-, ruotsin-, tai englanninkielinen työtodistus, josta käy ilmi työskentelyaika, palvelun sisältö ja mahdolliset poissaolot / keskeytykset.

Lyhin koulutukseksi hyväksyttävä palvelujakso on kuukausi kokopäiväistä työtä (kalenterikuukausi tai 30 pv). Koulutus voidaan suorittaa osittain myös osa-aikaisella palvelulla, jolloin kokonaispalveluaika vastaavasti pitenee. Osa-aikaiseksi palveluksi voidaan katsoa vähintään 50 % kokopäiväisestä palvelusta. Alin hyväksytyt viikkotuntimäärä on 18.5 tuntia käsittävä viran tai toimen hoito.

Palvelua ei voida suorittaa kokonaisuudessaan osa-aikaisilla palvelussuhteilla vaan koulutukseen tulee sisältyä kokopäivätoimista palvelua vähintään kolme kuukautta sairaalassa ja vähintään kolme kuukautta terveystieteiden keskuksessa. Osa-aikaisen palvelun sisällön tulee olla täysipäiväistä palvelua vastaavaa.

Kunakin koulutusvuonna sairaudesta tai muusta pätevistä syistä pidetystä virkavapaudesta, koulutusta varten otetusta virkavapaasta, sairauslomasta, äitiys-, isyys- ja vanhempainlomasta voidaan lukea koulutukseen yksi kuukausi, mikäli virkamääräys on voimassa. Yhdestä äitiys-, isyys- tai vanhempainlomasta voidaan lukea koulutukseen vain kuukausi, vaikka loma jakautuisi eri vuosille. Yksityisasian vuoksi otettu virkavapaus pidentää palvelua virkavapauden ajan. Lisätietoja poissaolojen ja keskeytysten vaikutuksesta koulutuksen kestoon on tiedekunnan verkkosivulla: <http://www oulu.fi/ltk/opiskelu/jatkokoulutus/keskeytykset>.

6. TODISTUKSEN HAKEMINEN

Suoritettuaan yleislääketieteen erityiskoulutukseen vaadittavat palvelut ja kurssimuotoisen koulutuksen koulutettava hakee todistusta siitä yliopistosta, jossa on kirjoilla. Hakemuslomakkeen saa osoitteesta <http://www oulu.fi/ltk/opiskelu/jatkokoulutus/todistushakemus>.

Hakemuksen liitteeksi tulee esittää jäljennökset palvelu-/työtodistuksista, kouluttajan antama selvitys terveyskeskuspalvelun monipuolisuudesta sekä todistus teoreettisesta koulutuksesta. Työ-/palvelutodistuksissa tulee näkyä työjakso, viikkotuntimäärä ja mahdolliset poissaolot / keskeytykset taikka maininta siitä, että niitä ei ole.

Tiedekunta myöntää todistuksen yleislääketieteen erityiskoulutuksesta ja ilmoittaa henkilön nimen, henkilötunnuksen ja koulutuksen suorittamispäivän Valviran Terhikki-rekisteriin.